

Valtionavustus itsemurhien ehkäisyä toteuttaville hankkeille

Avustuksen yleiskuvaus ja tausta

STM ilmoittaa haettavana olevasta valtionavustuksesta itsemurhien ehkäisemiseksi. Valtionavustusta voidaan myöntää nykyisille hanketoimijoille (IE-hankkeet), jotka voivat olla kuntia, kuntayhtymiä ja yleishyödyllisiä yhteisöjä, joiden työllä on kiinteä yhteys julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluyksiköihin. Tämä valtionavustushaun täydennyspöytäkirja koskee siten meneillään olevia itsemurhien ehkäisyn hankkeita, jotka ovat saaneet valtionavustusta vuosien 2020 tai 2021 haussa. Rahoitusta voi hakea hankkeen hankkeen jatkolle ja/tai laajentamiselle siten, että se voi koskea uusia kohderyhmiä tai resurssin lisäystä tavoitteiden saavuttamiseksi ja toimintamallien juurruttamiseksi. Valtionavustuksen käyttöaika on 1.1.2023-30.6.2023. Haku ei siis koske uusia hankkeita. Arvostamme hankkeissa tavoitteiden toteutumista edistävää yhteistyötä järjestöjen kanssa sekä lasten ja nuorten näkökulman huomioimista joko suoraan kohderyhmänä tai hankkeen tuottaman toimintamallin tai hyvän käytännön soveltamismahdollisuutta lapsiin ja nuoriin.

Mielenterveys on ihmisen ja yhteiskunnan inhimillistä pääomaa. Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa tätä pääomaa pyritään kasvattamaan ja suojaamaan myös itsemurhien estämisen toimenpiteillä. Vaikka itsemurhakuolleisuus on Suomessa puolittunut vuoden 1990 jälkeen, myönteisen kehityksen ei voida edellyttää jatkuvan ilman toimenpiteitä itsemurhakuolemien ehkäisemiseksi. Mielenterveysstrategiaan sisältyvän itsemurhien ehkäisyohjelman tarkoituksena on jatkaa ja parantaa itsemurhakuolemien estämiseksi toteutettavia toimenpiteitä. Keväällä 2020 valmistunut kansallinen mielenterveysstrategia tukee hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamista. Strategia pitää sisällään mielenterveytyksen painopisteet Suomessa vuoteen 2030 asti. Tällä valtionavustuksella tuetaan strategiaan sisältyvän itsemurhien ehkäisyohjelman tavoitteiden saavuttamista.

Tässä valtionavustushaussa on haettavana itsemurhien ehkäisyn (IE) ja mielenterveyden edistämisen (MITO) hankkeille yhteensä 2,4 miljoonaa euroa (mom. 33.60.39.02). Kyseessä on siirtomääräraha, joka on sovittu käytettäväksi vuonna aikavälillä 1.1.2023-30.6.2023. Haku koskee vain jo meneillään olevia IE-hankkeita ja MITO-hankkeita.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (6/2021) mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023. Näin ollen niillä hankehallinnoijilla ja/tai osatoteuttajilla sekä kumppaneilla, jotka kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun piiriin, ei ole enää 1.1.2023 lukien järjestämisvastuuta hankkeen kohteena olevista palveluista. Hyvinvointialueille ei voi näitä valtionavustuksia tällä hetkellä myöntää suoraan, koska asetus 13/2020 ja nykyiset talousarvokirjaukset eivät asiaa mahdollista.

Valtionavustuksen siirtäminen hyvinvointialueelle edellyttää, että hankehallinnoijat hakevat muutosta saamaansa avustuspäätökseen, hyvinvointialue antaa suostumuksensa avustuksen siirtoon ja että valtionapuviranomainen tekee muutospäätöksen avustuksen siirtämisestä hyvinvointialueelle.

Valtionavustuksen siirron haku edellyttää myös sitä, että kunkin hyvinvointialueen aluevaltuusto on valittu ja aluevaltuuston asettama aluehallitus on aloittanut toimintansa.

Myönnettävän valtionavustuksen enimmäismäärä voi olla enintään 80 prosenttia hankkeen valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista.

Yksittäiselle hankkeelle myönnettävä avustuksen määrä riippuu hyväksyttävien hankkeiden lukumäärästä ja niiden hankesuunnitelmista.

Valtionavustuksen myöntämisen edellytykset

Avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001) ja valtioneuvoston asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020–2023 (13/2020).

Sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain ja asetuksen mukaiset avustuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät. Ministeriö ottaa yleiset edellytykset huomioon myös avustuksen määrää harkittaessa.

Asetuksen 13/2020 2§ esitetyt valtionavustuksen myöntämisen edellytykset:

- 1) hanke on tarpeellinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseksi ja se tukee palveluiden kehittämistä ja tehostamista, hyvien käytäntöjen levittämistä sekä toimintatapojen uudistamista;
- 2) hankkeella on kiinteä yhteys julkiseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon;
- 3) hankkeessa otetaan huomioon valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistusta koskevat linjaukset;
- 4) hankkeessa otetaan huomioon tarvittava poikkihallinnollinen yhteistyö; ja
- 5) hankkeen voidaan arvioida olevan tuloksellinen ja laaja-alaisesti hyödynnettävä.

Valtionavustuksen hakeminen

Haku alkaa 2.5. 2022 ja päättyy 30.5. 2022 kello 16.15. Määräajan jälkeen saapuneita hakemuksia ei käsitellä.

Avustusta haetaan kirjallisesti

- 1) hakulomakkeella (liite 1), jonka lisäksi tulee toimittaa
- 2) hankesuunnitelmalomake (max. 15 sivua) (liite 2)
- 3) hankkeen talousarviolomake (liite 3)
- 4) viestintäsuunnitelma (liite 4)
- 5) kuntasitoumuslomake*

* Tarvitaan, jos on monitoimijainen hanke eli yksi hakija ottaa hanketyöhön mukaansa muita kuntia. Järjestöyhteistyötä kuvataan hankesuunnitelmassa, jotka kuvataan kattavasti hankesuunnitelmalomakkeessa.

Hakijan lisäksi myös kaikki hankkeeseen osallistuvat osatoteuttajat tulee ilmoittaa hakemuksessa ja erillisissä talousarvioissa. Osatoteuttajiksi luetaan toimijat, joille avustusta siirretään tai jotka osallistuvat hankkeen omavastuuosuuteen työpanoksella ilman avustuksen siirtoa.

Lomakkeet löytyvät sähköisessä muodossa osoitteesta https://stm.fi/valtiovavustukset_lomakkeet

Hakemus liitteineen toimitetaan sähköisessä muodossa sosiaali- ja terveysministeriöön osoitteeseen kirjaamo@stm.fi ja sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kirjaamoon kirjaamo@thl.fi. Otsikoi sähköpostisi seuraavasti: "Valtiovavustusjatkohaku Itsemurhien ehkäisy, VN/10169/2020" ja hankkeen nimi.

STM arvioi hankehakemukset yhdessä THL:n kanssa. Hakijoille ilmoitetaan päätöksestä kirjallisesti.

Hakemusten arviointi

Avustukset ovat harkinnanvaraisia. Hakemusten arviointi ja keskinäinen vertailu perustuvat kokonaisarviointiin, jossa otetaan huomioon muun muassa seuraavat perusteet:

- Täyttääkö hakemus yleiset ehdot valtiovavustuksen myöntämiseksi?
- Onko kyseessä jo aiemmassa suunnitelmassa kuvattu toimintamalli?
- Mikäli suunnitelmaan sisältyy aiemmin rahoitettuun verrattuna uusia kohderyhmiä tai resurssin lisäystä, onko ehdotettu aikataulu ja resursointi realistinen?
- Onko suunnitelma realistinen huomioiden ehdotettu aikataulu ja resursointi?
- Parantaako ehdotettu lisärahoitus tavoitteiden saavuttamista ja toimintamallien juurruttamista?
- Sisältyykö suunnitelmaan tavoitteiden toteutumista edistävää yhteistyötä järjestöjen kanssa?
- Onko lasten ja nuorten näkökulma huomioitu joko suoraan kohderyhmänä tai onko hankkeen tuottamaa toimintamallia tai hyvää käytäntöä mahdollista soveltaa lapsiin ja nuoriin?

THL avustaa ministeriön ohjeiden mukaisesti valtiovavustushakemusten arvioinnissa sekä päätösten valmistelussa.

Hankeprosessin aikataulu

- Haku aika on 2.5.2022-30.5.2022
- Hakuinfo 5.4.2022
- STM:n valtiovavustus päätökset tehdään syksyllä 2022
- Avustuksen käyttö aika on 1.1.2023-30.6.2023
- Hankkeiden loppuseminaari on lokakuussa 2023

Tuloksista ja avustuksen käytöstä raportointi

Hankkeen etenemisestä tulee raportoida valtiovavhollinnon hankesalkkuun (hankesalkku.dvv.fi). Lisäksi hankkeiden tulee työskennellä Innokylässä ja hankkeen työskentelystä Innokylässä vastaa hankehallinnoija.

Lisätietoja

Rahoitusta ja hakukelpoisuutta koskeviin yleisiin kysymyksiin vastaa sosiaali- ja terveysministeriössä erityisasiantuntija Soile Ridanpää, sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi. Puhelin 0295 163506

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos tukee hankkeita valmisteluun ja toimeenpanoon liittyvissä tehtävissä.

Hakemusta koskeviin sisällöllisiin kysymyksiin vastaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksessa: tutkimusprofessori Timo Partonen, sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi. Puhelin 0295 248859